

Remissvar – promemorian Kommunalt ansvar för insamling och materialåtervinning av returpapper (M2020/01079/Ke)

Schibsted Sverige AB har getts tillfälle att yttra sig över rubricerad promemoria och vill anföra följande.

Sammanfattning

- Schibsted tillstyrker promemorians förslag att upphäva producentansvaret för returpapper.
- Att förslaget genomförs, i enlighet med var regeringen redan har uttalat, är avgörande för att Schibsted och andra tidningsföretag även i fortsättningen ska kunna ge ut papperstidningar i Sverige.
- Ett bibehållet producentansvar och den tidigare tilltänkta returpappersförordningen skulle ha resulterat i katastrofala ekonomiska konsekvenser för tidningsbranschen. Tidningarnas betydelse för en stark demokrati med informerade medborgare måste även fortsatt väga tyngst i den här frågan.

Om Schibsted

Schibsted är ett medie- och tillväxtbolag baserat i Norden som kombinerar en lång och stolt publicist-tradition med digital innovation och entreprenörskap. Verksamheten inkluderar bland annat bolag som Aftonbladet, Svenska Dagbladet och OMNI. Schibsted äger även delar av den norska mediekoncernen Polaris, som i sin tur äger 35,7 procent av mediehuset Stampen Media. I den koncernen ingår titlarna Alingsås Tidning, Bohusläningen, Göteborgs-Posten, Hallands Nyheter, Hallandsposten, Kungsbacka-Posten, Kungälv-Posten, Lokaltidningen STO, Mölndals-Posten, Strömstads Tidning och TTELA, samt gratistidningarna Alingsås Kuriren, Lerums Tidning, ST-tidningen och Varbergsposten. Schibsted-koncernen äger även ett flertal tidningar i Norge, bl.a. Verdens Gang och Aftenposten.

Corona-krisen har inneburit stora påfrestningar på en redan hårt ansatt bransch. Annonsintäkterna har sammanlagt fallit med närmare 30 procent och även lösnummerförsäljningen har påverkats

negativt eftersom målgruppen – ofta äldre personer – inte har kunnat gå ut och köpa sin tidning. Detta sammantaget resulterade i att Schibsted i maj aviserade ett sparpaket om 500 miljoner kronor i vår nyhetsdivision. Samtliga titlar har fått vidta sparåtgärder. För Aftonbladets del innebar det ett sparbeting på 100 miljoner kronor, vilket har resulterat i att 31 anställda, varav 22 journalister, kommer att lämna redaktionen. Detta samtidigt som efterfrågan på kvalitetsjournalistik aldrig har varit större.

Tidningsbranschens ekonomi blir allt sämre

Enligt rapporten Medieekonomi 2020 som tas fram av docent Jonas Ohlsson på Nordicom, på uppdrag av Myndigheten för press, radio och tv, är dagspressen som helhet den enskilda mediegren som drabbats hårdast av den nya konkurrenssituationen på mediemarknaden. Under 2019 sjönk tidningsföretagens försäljning med omkring 1 miljard kronor. Med en samlad branschomsättning på 13,4 miljarder kronor har dagspressen under de senaste fem åren förlorat omkring en fjärdedel av sina intäkter.

Den viktigaste förklaringen till tidningsbranschens sjunkande intäkter under det senaste decenniet är en fallande annonsförsäljning. Under 2019 sjönk annonsinvesteringarna i landets papperstidningar med sammanlagt 16 procent. Efter flera år av ihållande tillväxt på den digitala annonsmarknaden redovisade även kvällspressen förra året en nedgång i de digitala annonsintäkterna. Sammanlagt rörde det som en minskning med uppskattningsvis 13 procent.

Enligt rapporten hamnar merparten av tillväxten i annonsförsäljningen hos de digitala jättarna – i synnerhet hos Google och Facebook. En skillnad jämfört med tidigare år var att annonsinvesteringarna i digitala nyhetsmedier gick tillbaka. Nedgången under året uppgick här till 10 procent. Samtidigt ökade de utomnordiska annonsplattformarna sin andel av de digitala annonsinvesteringarna i Sverige. Under 2019 rörde det sig om en andel på rekordstora 69 procent.

Effekterna av corona-krisens påverkan på annonsmarknaden har ännu inte kunnat mätas, men har självfallet bidragit till att ytterligare förvärra den redan ansträngda situationen. Ytterligare ekonomisk belastning på tidningsbranschen skulle således få kännbara följder.

Schibsted tillstyrker promemorians förslag

Schibsted tillstyrker och välkomnar promemorians förslag att avskaffa producentsansvaret för returpapper. Schibsted har heller inget att invända mot övriga förslag i promemorian.

Precis som konstateras i regeringens promemoria är en mångfald av starka och oberoende medier i hela landet en förutsättning för en stark demokrati. För att säkerställa detta krävs att tidningarna ges rimliga förutsättningar att bedriva sin journalistiska verksamhet. Papperstidningarna fyller fortfarande en viktig funktion i samhället, särskilt i de delar av landet där internetuppkopplingen inte alltid är pålitlig och för en äldre del av befolkningen. Prenumerationerna av papperstidningar har de senaste åren sjunkit kraftigt. Om regeringens förslag att slopa producentansvaret för returpapper inte skulle genomföras hotas papperstidningarnas fortsatta existens.

Systemet för returpapper

I dag finns det ett fungerande system för hantering av returpapper. Schibsted vill understryka vikten av att kommunerna ges generösa möjligheter att på ett flexibelt sätt även fortsättningsvis utforma insamlingen och hanteringen av returpappret, i enlighet med vad som uttalas i promemorian. Det kan konstateras att ingen aktör har ansökt om att samla in returpapper. Som uttalas i promemorian kommer, utan ytterligare förändringar, en konsekvens bli att fr.o.m. 1 januari 2022 ”kan inga papperstidningar ges ut i Sverige eller tidningspapper säljas på den svenska marknaden med mindre än att producenterna själva tar ansvar för att tillhandahålla ett nationellt insamlingssystem”.

Sedan producentansvaret för returpapper infördes har Schibsted tillsammans med övriga medieföretag och materialbolaget Pressretur AB framgångsrikt utvecklat en effektiv insamlingsorganisation där materialåtervinningsgraden kan beräknas till 90,2 procent. Insamlingsgraden är i ett europeiskt perspektiv unik. Den har dessutom varit, om inte lönsam, så åtminstone ekonomiskt försvarbar. Så är det dock inte längre. Volymerna tidningspapper går ner, samtidigt som kostnaderna för återvinningen är konstanta. Möjligheten att kunna erbjuda prenumerationer av papperstidningar är alltså mycket viktig som intäktskälla och som informationskanal för de betydande mängder medborgare som av olika skäl inte vill eller kan gå över till digital läsning.

Schibsted delar uppfattningen att alla realistiska alternativ för en framtida returpappershantering bör uppnå målsättningen att returpapper även i fortsättningen ska kunna materialåtervinnas. Den enda långsiktigt hållbara lösningen är därför att upphäva producentansvaret och att låta kommunerna ansvara för insamling och återvinning av returpappret. Som konstateras i promemorian finns det inga förutsättningar för att producenterna ska kunna finansiera det nuvarande insamlingssystemet.

Tidningarnas betydelse för demokratin måste värnas

Schibsted välkomnar de stödinsatser som regeringen har vidtagit för att lindra effekterna av corona-krisen som har drabbat mediebranschen. Som TU – Medier i Sverige anför i sitt remissvar är det dock viktigt med en helhetssyn på mediepolitiken. Mediepolitiska insatser på ett område får inte motverkas av regleringar på andra områden. Kostnaden för insamling och hantering av returpapper har beräknats till 465 miljoner kronor per år för tidningsbranschen, vilket motsvarar nästan hälften av det press- och mediestöd som regeringen årligen tilldelar branschen. En stor ny kostnad, i en tid där intäktskällorna minskar i rasande takt – till förmån för de globala digitala jättarna – skulle innebära en ohållbar situation för tidningsbranschen och dess möjligheter att även fortsatt utgöra en viktig stomme i vårt demokratiska samhälle. Schibsted välkomnar därför promemorians förslag och regeringens tydliga budskap om att producentansvaret för returpapper nu kommer att avskaffas.

Schibsted ansluter sig i övrigt till vad branschorganisationen TU – Medier i Sverige anför i sitt remissyttrande över promemorian.

Schibsted Sverige AB